

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Yksityisoikeus ja maksukyvyttömyys

Muistio

9.10.2023

Listayhtiöiden hallitusten ja hallintoneuvostojen sukupuolikiintiöt - direktiivin täytäntöönpano

Pörssiyritysten hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä annettu direktiivi (EU 2022/2381) hyväksyttiin 23.11.2022. Direktiivi on pantava täytäntöön viimeistään 28.12.2024.

Direktiivin tavoitteena on edistää miesten ja naisten tasa-arvoa pörssiyritysten ylimmissä johtotehtävissä. Direktiiviä sovelletaan pörssin päälistan yhtiöihin, jotka ylittävät tietyt henkilöstön määrää ja liikevaihtoa tai tasetta koskevat raja-arvot. Tällaisia on Suomessa tällä hetkellä arviolta 30-40.

Direktiivissä säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään nopeuttamaan sukupuolijakauman tasapainottamista. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pörssiyrityksiin sovelletaan toista seuraavista aliedustettua sukupuolta koskevista tavoitteista heinäkuuhun 2026 mennessä: joko 40 prosenttia toimivaan johtoon kuulumattomista jäsenistä (hallitus) tai 33 prosenttia kaikista hallintoelinpaikoista (ml. hallintoneuvosto).

Direktiivin mukaan yhtiöiden, jotka eivät saavuta valittua kiintiötavoitetta, on mukautettava ehdokkaiden valintaprosessia hallituksen jäsenten nimittämiseksi tai valitsemiseksi. Lisäksi pörssiyrityksiä, joita 33 prosentin tavoite ei koske, tulee asettaa yksilöllisiä määrällisiä tavoitteita sukupuolijakauman tasapainottamiseksi. Jos jäsenvaltiossa on jo saavutettu tietty sääntelyn taso tai hallituspaikkojen jakauma, jäsenvaltio voi lykätä kyseisten veloitteiden täytäntöönpanoa toistaiseksi.

Sukupuolten välisen tasa-arvon saavuttamiseksi valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan (jäljempänä VN-TEAS) hankkeena tehtiin selvitys syistä, jotka ovat sukupuolten tasapuolisen edustuksen ja erityisesti naisten ylimpään johtoon rekrytoinnin esteenä. Selvitys ”Listayhtiöiden hallitus- ja johtoryhmätehtävät – naisten urakehityksen haasteet” julkaistiin 16.2.2023. Selvityksen lisäksi oikeusministeriössä laadittiin muistio direktiivin pääasiallisesta sisällöstä ja täytäntöönpanon vaihtoehtoista. Selvityksestä järjestettiin avoin lausuntokierros Lausuntopalvelussa 8.3.-19.4.2023. Oikeusministeriö julkaisi saadusta lausuntopalautteesta [tiivistelmän](#). Lähes kaikki lausunnonantajat kannattivat pörssiyritysten hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta annetun direktiivin ripeää täytäntöönpanoa. Moni lausunnonantaja katsoi, että pelkkä itsesääntely (hallinnointikoodi) ei ole riittävä keino tasapuolisen sukupuoliedustuksen saavuttamiseksi.

VN-TEAS-selvityksen ja siitä saadun lausuntopalautteen pohjalta oikeusministeriö valmistelee parhaillaan hallituksen esitysluonnosta direktiivin täytäntöönpanon vaihtoehtoista. Keskustelutilaisuudessa on tarkoitus kuulla viranomaisia ja sidosryhmiä erityisesti direktiivin täytäntöönpanoa koskevien kansallisten säännösten soveltamisalasta.

Pyydämme ystävällisesti tutustumaan alla oleviin kysymyksiin, joista on tarkoitus keskustella tilaisuudessa:

- Direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavien kansallisten säännösten soveltamisala voi olla direktiivin reunaehtoja vastaava tai sitä laajempi soveltamisala. Mitä mieltä olet soveltamisalan laajuudesta? Mihin tilikauteen soveltamisalan reunaehtoisten tulisi olla sidottu?
- Sääntelystä aiheutuvat veloitteet voidaan kohdentaa hallitukseen tai kaikkiin hallintoelinpaikkojen edustajiin (ml. hallintoneuvosto). Mitä mieltä olet veloitteiden kohdentamisesta?
- Mitä mieltä olet direktiivin sisältyvien jäsenvaltio-optioiden käyttämisestä tai käyttämättä jättämisestä? Mitä mieltä olet direktiivin rekrytointiprosessia koskevien säännösten täytäntöönpanosta?